

**NOTA INFORMATIVĂ**  
**la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative**

**Denumirea autorului**

Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative a fost elaborat de Banca Națională a Moldovei, iar conform prevederilor pct. 40 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 este promovat de Ministerul Finanțelor.

**Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite**

Proiectul Legii pentru modificarea unor acte legislative (în continuare – Proiectul legii) vine să actualizeze reglementările adoptate în baza Capitolului 9 a Acordului de Asociere RM-UE, domeniul serviciilor financiare, în special art. 61 care prevedea armonizarea legislației naționale la regulile impuse de Directiva 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne (în continuare - Directiva 2007/64/CE). Directiva 2007/64/CE a fost abrogată și înlocuită, fiind adaptată la noile cerințe în domeniu prin Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne (în continuare - Directiva (UE) 2015/2366). Astfel, ca o acțiune de continuitate și de stabilire a unei dezvoltări uniforme raliat la standardele europene, se impune necesitatea transpunerii noii Directive (UE) 2015/2366 și stabilirea unui cadru juridic armonizat, care ar trebui să conducă la o mai mare eficiență și transparență a domeniului serviciilor de plată în ansamblu, sporind în același timp încrederea consumatorilor într-o piață armonizată a plăților.

Această continuare a modificării reglementărilor în domeniul plăților devine tot mai necesară pe măsură ce în întreaga lume are loc o tranziție de la comerțul fizic către o economie digitală. În ultimii ani piața plăților electronice din Republica Moldova a suferit o transformare rapidă datorită dezvoltării noilor tehnologii și soluții de plată.

Prin urmare, cele mai recente evoluții au condiționat apariția unor provocări importante din perspectiva reglementării și au evidențiat anumite rigidități inconvenabile ale cadrului actual de reglementare al pieței plăților. Serviciile de plată sunt esențiale pentru funcționarea unor activități economice și sociale vitale, prin urmare, ar trebui instituite norme noi care să acopere lacunele legislative și care, în același timp, să ofere mai multă claritate juridică și să asigure o aplicare consecventă a cadrului legislativ. Revizuirea cadrului normativ, va duce la stabilirea unor norme care vor răspunde mai bine nevoilor unei piețe a plăților eficiente, contribuind pe deplin la un mediu de plată care să stimuleze concurența, inovarea și securitatea. Pentru atingerea acestui obiectiv și pentru promovarea creșterii concurenței, a eficienței și a inovării în domeniul plăților electronice, este nevoie de claritate juridică și de condiții concurențiale echitabile, de natură să conducă la o scădere convergentă a costurilor și a prețurilor plătite de utilizatorii de servicii de plată, la o mai mare diversitate și transparență a serviciilor de plată, care să faciliteze prestarea de servicii de plată inovatoare, precum și la garantarea unor servicii de plată sigure și transparente.

Aceste obiective urmează a fi atinse prin actualizarea și prin completarea cadrului existent privind serviciile de plată, prin norme care vin să consolideze transparența, inovarea și securitatea în domeniul plăților și prin ameliorarea consecvenței dintre normele naționale, cu un accent pe nevoile legitime ale consumatorilor. Prin proiectul propus se încearcă atingerea acestor obiective într-un mod neutru din punct de vedere tehnologic, care să rămână valabil pe măsură ce serviciile de plată evoluează în continuare.

**Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene**

Proiectul de lege transpune prevederile Directivei (UE) 2015/2366

## **Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi**

Următorul rezumat vizează schițarea principalelor modificări propuse prin proiectul dat de lege: *Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică*

- *Articolul 2:* Dispozițiile noi clarifică și actualizează excluderile din domeniul de aplicare prevăzute de cadrul juridic național existent, care prevede, în cazul unei serii de activități de plată derogări de la domeniul de aplicare al legii. Activitățile de plată care fac obiectul derogării privind „rețelele limitate” comportă frecvent volume și valori de plată semnificative și oferă consumatorilor sute sau mii de produse și servicii diferite. Acest lucru contravine în mod clar scopului inițial al derogării, făcând ca volume importante de plăți să rămână în afara cadrului de reglementare și creând un dezavantaj concurențial pentru participanții de pe piața reglementată. Derogarea privind conținutul digital sau de telecomunicații este actualizată prin restrângere, aceasta aplicându-se aproape exclusiv serviciilor de plată auxiliare oferite de furnizorii de rețele sau servicii de comunicații electronice, de exemplu de operatorii din domeniul telecomunicațiilor. Derogarea se va aplica conținutului digital furnizat de o terță parte, sub rezerva atingerii anumitor praguri stabilite în lege. Noua definiție ar trebui să asigure un mediu echitabil pentru diverșii prestatori și ar trebui să răspundă într-o manieră mai eficientă nevoilor în materie de protecție a consumatorilor în contextul plăților. De asemenea, proiectul prevede abrogarea unei derogări/excepții<sup>1</sup> de la aplicabilitatea legii din motivul includerii acesteia (prin Legea nr.190 din 27.07.2018) fără a fi consultată cu autoritatea de reglementare și supraveghere a prestatorilor de servicii de plată (Banca Națională a Moldovei) dar care deja prin specificul activității prevăzute de derogare/excepție (care se propune a fi abrogată) aceasta se încadrează în alte excepții prevăzute în art. 2 alin.(2) al Legii nr.114/2012. De asemenea, abrogarea acesteia conferă o aliniere fidelă la prevederile directivei în ceea ce privește activitățile exceptate.

- *Articolele 2<sup>1</sup>-2<sup>4</sup>:* Cadrul normativ existent a fost completat cu prevederile necesare pentru reglementarea desfășurării activității în cazul unor servicii de plată exceptate.

Deseori, prestatorii de servicii care încearcă să beneficieze de excluderea din domeniul de aplicare al Legii nr.114/2012 nu se consultă cu autoritățile în privința măsurii în care activitățile lor intră în domeniul de aplicare al Legii nr. 114/2012 sau sunt excluse din acesta, ci se bazează pe propriile evaluări. S-ar putea ca anumite excluderi să fi fost utilizate de prestatorii de servicii de plată pentru a-și modifica modelele de afaceri astfel încât activitățile de plată pe care le oferă să nu intre în domeniul de aplicare al legii menționate. Aceasta poate conduce la creșterea riscurilor pentru utilizatorii serviciilor de plată și la condiții divergente pentru prestatorii de servicii de plată la nivelul local. Prin urmare, prestatorii de servicii de plată vor trebui să notifice anumite activități Băncii Naționale, pentru a asigura o interpretare omogenă a normelor la nivelul pieței interne. Este important ca potențialii prestatori de servicii de plată să își notifice intenția de a presta servicii în cadrul unei rețele limitate, inclusiv dacă volumul operațiunilor de plată depășește un anumit prag. Banca Națională în calitate de autoritate de licențiere, supraveghere și reglementare ar trebui să examineze cazul și să ia o decizie motivată pe baza criteriilor stabilite de norme în vigoare prin care să stabilească dacă activitățile în cauză pot fi considerate activități supuse licențierii sau se încadrează în excepțiile prevăzute de lege.

- *Articolul 3:* A fost reînnoit cadrul de noțiuni utilizate pentru a clarifica termenii noi incluși prin reglementările noi.

- *Articolul 4:* S-a suplinit lista activităților ce intră sub incidența legii cu încă 2 domenii: serviciile de inițiere a plății, serviciul de informare cu privire la conturi. Totodată, în vederea transpunerii fidele a prevederilor Directivei (UE) 2015/2366, a fost exclus serviciul ce ține de ”executarea operațiunilor de plată în cazul în care consimțământul plătitorului pentru executarea

<sup>1</sup> Art. 2 alin.(2) pct. 16) - operațiunilor de procesare a plăților prin sistemele (platformele) electronice de management, efectuate către operatorul de transport de către solicitantul serviciilor de transport rutier în regim de taxi pentru achitarea costului cursei efectuate.

operațiunii de plată este exprimat prin intermediul oricăror dispozitive de comunicație electronică [...]”, care se încadrează, de fapt, în serviciile enumerate la art. 4, în calitate de parte a operațiunii de plată. Această modificare vine să aducă claritate în partea ce ține de modalitatea de prestare a serviciilor și serviciul prestat de facto, în cadrul serviciului stipulat la art. 4 alin (1) pct. 7) se crea confuzia că un prestator care deține licență pentru prestarea acestui serviciu poate executa orice operațiuni de plată atât timp cât acestea erau realizate prin dispozitive de comunicație electronică, fapt ce nu intra în scopul autorului la momentul elaborării acestei prevederi. Dispozițiile finale ale legii conțin prevederi suficiente pentru a asigura tranziția prestatorilor care dețin licență pentru acest serviciu la un nou tip de licență fără costuri pentru reperfectare. Banca Națională va acorda suportul necesar, conform atribuțiilor, pentru a reîncadra activitatea acestora în serviciile de plată existente la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.

- *Articolul 8, 77, 89*: S-au operat modificări pentru a acorda posibilitatea de emiterie și distribuire a monedei electronice contra valutei străine, în timp ce răscumpărarea către rezidenți va fi posibilă doar contra lei moldovenești. S-au introdus prevederi necesare pentru a proteja emitenții de monedă electronică de riscul valutar și pentru a nu admite introducerea necontrolată a valutelor străine în economia Republicii Moldova.

- *Articolul 14*: Au fost incluse condiții suplimentare pentru autorizarea/înregistrarea prestatorilor noilor servicii: de inițiere a plății și de informare cu privire la conturi, printr-o asigurare de răspundere civilă profesională sau o garanție similară (înregistrarea prestării serviciilor de plată se referă la persoanele care intenționează să presteze doar servicii de informare cu privire la conturi). Această cerință este importantă pentru ca aceștia să își poată îndeplini obligațiile aferente activităților lor, astfel aceștia fiind pasibili de răspundere civilă în cazurile în care nu își realizează corespunzător obligațiile. O asemenea cerință prudențială este necesară pentru a asigura derularea proceselor la un nivel profesional și fără riscuri pentru utilizatori.

- *Articolul 16<sup>1</sup>, 16<sup>2</sup>*: A fost completat cadrul normativ existent cu prevederile necesare cu privire la implementarea continuă a criteriului „potrivit și adecvat” la evaluarea potențialilor acționari participațiunilor calificate în capitalul unei societăți de plată.

- *Articolul 23<sup>1</sup>*: Articolul respectiv prevede anumite scutiri pentru persoanele care prestează doar serviciul de informare cu privire la conturi, reieșind din specificul activității acestora nu ar fi oportun să se aplice toate normele similar celorlalți prestatori.

- *Articolele 32<sup>1</sup>, 32<sup>2</sup>*: A fost completat cadrul normativ existent cu prevederile necesare (alineatele (4) ale ambelor articole) pentru a asigura continuitatea evaluării riscurilor și raportării incidentelor și pentru a preciza atribuția BNM în calitate de autoritate de supraveghere a prestatorilor de servicii de plată și atribuția asigurării bunei funcționări a sistemului de plăți din Republica Moldova.

- *Articolul 32<sup>3</sup>*: Accesul la sisteme de plată este esențial pentru activitatea prestatorilor de servicii de plată. Prevederile prezentului articol se referă la accesul nediscriminatoriu a prestatorilor la sistemele de plată existente pentru a le oferi posibilitatea de a-și realiza activitatea fără restricții arbitrare și nejustificate. Este important de a privi accesul nediscriminatoriu ca un drept care poate fi limitat în condițiile legii pentru a asigura buna funcționare a sistemelor de importanță sistemică.

- *Articolul 32<sup>4</sup>*: Activitatea societăților de plată este strâns legată de conturile de plăți ale utilizatorilor administrate de către bănci, astfel pentru a asigura o conlucrare productivă între aceste entități este necesar ca societăților de plată să li să se asigure prin lege dreptul de a accesa fără restricții nejustificate conturile utilizatorilor administrate de către bănci.

- *Articolul 38<sup>1</sup>, 38<sup>2</sup>*: Prevederile noi sunt destinate noilor subiecți și obligațiilor acestora față de utilizatori și față de prestatorii care oferă serviciile de administrare cont pentru derularea corectă

a tuturor proceselor și pentru informarea corespunzătoare a subiecților implicați.

- *Articolul 52<sup>1</sup> – 52<sup>4</sup>*: Normele propuse reprezintă un răspuns la anumite probleme de securitate și aspecte legate de autentificare, și de accesul la conturi de plăți în situații specifice, totodată se optimizează cadrul legal pentru a încadra noii prestatori în domeniul de aplicare a prevederilor legii. Partea ce ține de autentificare este extrem de importantă pentru că aceasta atrage după sine răspunderea părților în privința operațiunilor neautorizate.

- *Articolul 53*: A fost completat cadrul normativ existent cu prevederile privind accesul prestatorilor de servicii de plată la conturile de plăți.

- *Articolul 56, 57*: Articolele au fost ajustate la noile condiții de notificare cu includerea prevederilor ce țin de activitatea noilor prestatori de servicii de inițiere a plății.

- *Articolul 58*: Modificările propuse vor optimiza și vor armoniza și mai mult normele în materie de răspundere în cazul operațiunilor neautorizate, asigurând o protecție sporită a intereselor legitime ale utilizatorilor serviciilor de plată. Cu excepția cazurilor de fraudă și de neglijență gravă, suma maximă pe care un utilizator de servicii de plată ar putea fi obligat să o plătească în cazul unei operațiuni de plată neautorizate va fi redusă de la valoarea de 2500 lei la cel mult 500 lei. Vechea directivă (Directiva 2007/64/CE) care a fost transpusă în Legislația RM prevedea un quantum de maxim 150 EUR, directiva în vigoare (Directiva (UE) 2015/2366) prevede un quantum de maxim 50 EUR pentru statele și cetățenii UE, însă acest quantum se dovedește a fi totuși prea mare pentru cetățenii Republicii Moldova, astfel se creează necesitatea de a ajusta acesta la capacitățile economice a populației și suma de 500 lei este considerată a fi una potrivită pentru a garanta echitabil răspunderea. Se clarifică de asemenea faptul că plățile întârziate nu vor declanșa neapărat o rambursare.

- *Articolul 68*: Acest articol se propune a fi abrogat întrucât prevederile acestuia dublează normele generale existente deja în lege (pe partea ce ține de transparența condițiilor și cerințele de informare privind serviciile de plată care se regăsesc în Capitolul IV al Legii nr.114/2012).

- *Capitolul V, Secțiunea a 4-a*: Prevederile acestei secțiuni au fost ajustate la noile rigori internaționale și locale, se propun precizări pentru a spori și pentru a optimiza răspunderea și efectele normelor pentru a cuprinde maxim posibil situațiile întâlnite în practica prestării serviciilor de plată. Este indispensabil ca fiecare subiect să cunoască limitele răspunderii sale pentru partea de operațiune ce îi este încredințată. În contextul apariției noilor reglementări pentru prestatorii de servicii de inițiere a plății, este necesar de a include prevederi care ar reglementa și răspunderea acestora.

- *Articolul 102*: Prelucrarea datelor cu caracter personal este o preocupare mondială care nu poate fi neglijată nici în Republica Moldova, se propune includerea unor ajustări a cadrului normativ existent spre a respecta spiritul reglementărilor naționale și internaționale în materie de protecție a datelor cu caracter personal spre a evita încălcarea drepturilor utilizatorilor și prestatorilor în același timp.

- *Articolul 103, 103<sup>1</sup>*: Prevederile acestor articole vin să aducă claritate în partea ce ține de protejarea secretului profesional reglementând mai detaliat condițiile furnizării informației ce constituie secret profesional.

- *Pe tot conținutul legii*: Se propun ajustări, modificări, suplینiri a cadrului normativ existent în contextul includerii sub imperiul Legii nr. 114/2012 a prestatorilor de servicii de inițiere a plății și a prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi.

Acești participanți la piață nu sunt reglementați de legea actuală în măsura în care nu dispun, în niciun moment, de fondurile plătitorului sau ale beneficiarului plății. Faptul că acești prestatori terți nu fac actualmente obiectul reglementării, cel puțin în anumite state europene, a dat naștere la preocupări în materie de securitate, de protecție a datelor și de răspundere, în pofida potențialelor beneficii ale acestor servicii și prestatori de servicii. Proiectul adaugă prestatorii de

servicii terți, în special pe cei care oferă servicii de inițiere a plății bazate pe servicii bancare online, în domeniul de aplicare al Legii nr. 114/2012. Acest lucru ar trebui să stimuleze apariția de noi soluții pentru plăți electronice cu costuri scăzute pe internet, garantând în același timp respectarea unor standarde adecvate de securitate, protecție a datelor și răspundere. Pentru a avea dreptul să presteze servicii de inițiere a plății, prestatorii terți ar avea obligația de a obține o autorizație. La fel ca în cazul altor prestatori de servicii de plată, aceștia vor fi supuși unor drepturi și obligații armonizate, în particular cerințelor în materie de securitate, condiții de acces la informațiile privind contul de plăți, cerințele în materie de autentificare și rectificarea operațiunilor, precum și o repartizare echilibrată a răspunderii. Noii prestatori de servicii de plată vor beneficia de acest nou regim, indiferent dacă dispun la un moment dat de fondurile plătitorului sau de cele ale beneficiarului plății.

*Codul Contravențional nr. 218/2008*

Modificările propuse la art. 293<sup>2</sup> vin să ajusteze măsurile coercitive existente pentru a putea fi aplicabile și noilor entități precum și pentru respectarea noilor prevederi de către subiecții Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.

#### **Fundamentarea economică-financiară**

Implementarea proiectului de lege nu implică careva cheltuieli din bugetul public național.

#### **Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare**

Proiectul este corelat cu prevederile actelor legislative/normative în vigoare, care se află în conexiune, iar modificările și completările propuse nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al actelor normative amendate.

#### **Avizarea și consultarea publică a proiectului**

Potrivit art.32 alin.(1)-(3) și art.34 alin.(1) din Legea nr.100/2017 privind actele normative, proiectul de lege se remite spre avizare și expertiză instituțiilor de resort, și se supune consultărilor publice.

#### **Constatările expertizei de compatibilitate**

Potrivit art.34 alin.(1) și art.36 din Legea nr.100/2017, proiectul de lege se remite Centrului de Armonizare a Legislației pentru a fi supusă expertizei de compatibilitate.

#### **Constatările expertizei anticorupție**

Potrivit art.34 alin.(1) și art.35 din Legea nr.100/2017, proiectul de lege se remite Centrului Național Anticorupție pentru a fi supusă expertizei anticorupție.

#### **Constatările expertizei juridice**

Potrivit art.34 alin.(1) și art.37 din Legea nr.100/2017 privind actele normative, proiectul de lege se remite Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice.

#### **Constatările altor expertize**

Conform art. 1 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, proiectele de acte normative din sectorul financiar bancar și nebanancar sunt exceptate de la efectuarea analizei impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător.

**Viceprim-ministru,  
Ministru al finanțelor**

**Serghei PUȘCUȚA**